
Paramarthasara by Adishesha

புநீமதா³தி³ஸேஷைப்ரணீதம் பரமார்த²ஸாரம்

Document Information

Text title : paramArthasAra AdisheShakRita

File name : paramArthasAraAdishesha.itx

Category : major_works

Location : doc_z_misc_major_works

Author : AdisheSha

Transliterated by : Suryansu Ray suryansuray at yahoo.com

Proofread by : Suryansu Ray suryansuray at yahoo.com

Latest update : September 5, 2007

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

ஸ்ரீமதா³தி³ஸேஷப்ரணீ²தம் பரமார்த²ஸாரம்

॥ ஸ்ரீ: ॥

॥ அத² பரமார்த²ஸாரம் ॥

ஓ

பரம் பரஸ்யா: ப்ரக்ரு³தேரநாதி³மேகம் நிவிஷ்டம் ப³ஹுதா⁴ கு³ஹாஸு |
ஸர்வாலயம் ஸர்வசராசரஸ்த²ம் த்வாமிவ விஷ்ணும் ஸரணம் ப்ரபத்³யே ॥ [Note 1]

॥ ஸ்ரீ: ॥

ஸ்ரீமதா³தி³ஸேஷப்ரணீ²தம்

॥ பரமார்த²ஸாரம் ॥

ஓ

ஆத்மாம்பு³ராஸௌ நிகி²லோ⁵பி லோகோ மக்³நோ⁵பி நாசாமதி நேக்ஷதே ச |
ஆஸ்சர்யமேதந்ம்ரு³க்³த்ரு³ஷ்ணிகாபே⁴ ப⁴வாம்பு³ராஸௌ ரமதே ம்ரு³ஷைவ ॥ [Note

2

]

க³ர்ப⁴க்³ரு³ஹவாஸஸம்ப⁴வஜந்மஜராமரணவிப்ரயோகா³ப்³தௌ⁴ |
ஜக³தா³லோக்ய நிமக்³நம் ப்ராஹு கு³ரும் ப்ராஞ்ஜலி: ஸிஷ்ய: ॥ 1 ॥

த்வம் ஸாங்க³வேத³வேத்தா பே⁴த்தா ஸ³ஸயக³ணஸ்யர்தவக்தா |
ஸ³ஸாராரணவதரணப்ரஸ்நம் ப்ரு³ச்சா²ம்யஹம் ப⁴க்³வந் ॥ 2 ॥

தீ³ரகே⁴ஸ்மிந்ஸ³ஸாரே ஸ³ஸரத: கஸ்ய கேந ஸம்ப்³ந்த⁴ |
கர்ம ஸாபா³ஸாப⁴லத³மநுப⁴வதி நு க³தா³க³தைரிஹ க: ॥ 3 ॥

கர்மகு³ணஜாலப³த்³தோ⁴ ஜீவ: ஸ³ஸரதி கோஸகார இவ |
மோஹாந்த⁴காரக³ஹநாத்தஸ்ய கத²ம் ப³ந்த⁴நாந்மோக்ஷ: ॥ 4 ॥

கு³ணபுருஷவிபா⁴க்³ஜ்ஞே த⁴ர்மாத⁴ர்மௌ ந ப³ந்த⁴கௌ ப⁴வத: |
இதி க³தி³த்பூர்வவாக்யை: ப்ரக்ரு³திம் புருஷம் ச மே ப்³ருஹி ॥ 5 ॥

இயாதா⁴ரோ ப⁴க³வாந்ப்ரு³ஷ்ட: ஸிஷ்யேண தம் ஸ ஹோவாச |
விது³ஷாமபயதிக³ஹநம் வக்தவ்யமித³ம் ஸ்ரு³ணு ததா²பி த்வம் || 6 ||

ஸத்யமிவ ஜக³த³ஸத்யம் மூலப்ரக்ரு³தேரித³ம் க்ரு³தம் யேந |
தம் ப்ரண்பத்யோபேந்த³ரம் வக்ஷயே பரமார்த²ஸாரமித³ம் || 7 ||

அவ்யக்தாத³ண்ட³மபூ⁴த³ண்டா³த³ப³ரஹ்மா தத: ப்ரஜாஸர்க: ³ |
மாயாமயீ ப்ரவ்ரு³த்தி: ஸம்ஹ்ரு³யத இயம் புந: க்ரமஸ: || 8 ||

மாயாமயோ³ஸ்ப்யசேதா கு³ணகரணக³ண: கரோதி கர்மாணி |
தத³தி⁴ஷ்டா²தா தே³ஹீ ஸ சேதநோ³பி ந கரோதி கிஞ்சித³பி || 9 ||

யத்³வச்சேதநமபி ஸந்நிகடஸ்தே² ப்⁴ராமகே ப்⁴ரமதி லோஹம் |
தத்³வத்கரணஸமஹஸ்சேஷ்டதி சித³தி⁴ஷ்டி²தே தே³ஹே || 10 ||

யத்³வத்ஸவிதர்யுதி³தே கரோதி கர்மாணி ஜீவலோகோ³யம் |
ந ச தாநி கரோதி ரவிர்ந காரயதி தத்³வதா³த்மாபி || 11 ||

மநஸோ³ஹங்காரவிமூர்ச்சி²தஸ்ய சைதந்யபோ³தி⁴தஸ்யேஹ |
புருஷாபி⁴மாநஸுக²து: ³க²பா⁴வநா ப⁴வதி மூட⁴ஸ்ய || 12 ||

கர்தா போ⁴க்தா த்³ரஷ்டாஸ்யி கர்மணமுத்தமா³நாம் |
இதி தத்ஸவபா⁴வவிமலோ³பி⁴மந்யதே ஸர்வகோ³ஸ்ப்யாத்மா || 13 ||

நாநாவித⁴வர்ணநாம் வர்ணம் த⁴த்தே யதா²மல: ஸ்ப²டிக: |
தத்³வது³பாதே⁴ர்கு³ணபா⁴விதஸ்ய பா⁴வம் விபு⁴ர்த⁴த்தே || 14 ||

ஆத³ர்ஸே மலரஹிதே யத்³வத்³ருபம் விசிந்வதே லோகா: |
ஆலோகயதி ததா²த்மா விஸுத்³த⁴பு³த்³தௌ⁴ ஸ்வமாத்மாநம் || 15 || [Note 3]

க³ச்ச²தி க³ச்ச²தி ஸலிலே தி³நகரபி³ம்ப³ம் ஸ்தி²தே ஸ்தி²திம் யாதி |
அந்த:கரணே க³ச்ச²தி க³ச்ச²த்யாத்மாபி தத்³வதி³ஹ || 16 ||

ராஹுரத்³ரு³ஸ்யோ³பி யதா²ஸஸிபி³ம்ப³ஸ்த: ²ப்ரகாஸதே ஜக³தி |
அந்த:கரணே க³ச்ச²தி க³ச்ச²த்யாத்மாபி தத்³வதி³ஹ || 17 ||

ஸர்வக³தம் நிருபமமத்³வைதம் தச்சேதஸா க³ம்யம் |
யத்³பு³த்³தி⁴க³தம் ப்³ரஹ்மோபலப்⁴யதே ஸிஷ்ய போ³த்⁴யம் தத் || 18 ||

பு³த்³தி⁴மநோ³ஹங்காராஸ்தந்மாத்ரேந்த³ரியக³ணஸ்ச பூ⁴தக³ண: |
ஸ: ³ஸாரஸர்க³பிரக³ணக்ஷமா ப்ராக்ரு³தா ஹேயா: || 19 ||

த⁴ர்மாத⁴ர்மௌ ஸுக²து:³க²கல்பநா ஸ்வர்க³நரகவாஸஸ்ச |

உத்பத்திநித⁴நவர்ணஸ்ரமா ந ஸந்தீஹ பரமார்தே² || 20 ||

ம்ரு³க³த்ரு³ஷ்ணயாமுத³கம் ஸாக்தௌ ரஜதம் பு⁴ஜங்க³மோ ரஜ்ஜ்வாம் |

தைமிரிகசந்த³ரயுக³வத்³ப⁴ராந்தம் நிகி²லம் ஜக³த்³ரூபம் || 21 ||

யத்³வத்³தி³நகர ஏகோ விபா⁴தி ஸலிலாஸயேஷு ஸர்வேஷு |

தத்³வத்ஸகலோபாதி⁴ஷ்வவஸ்தி²தோ பா⁴தி பரமாத்மா || 22 ||

க²மிவ க⁴டாதி³ஷ்வந்தர்ப³ஹி: ஸ்தி²தம் ப்³ரஹம் ஸர்வபிண்டே³ஷு |

தே³ஹே³ஹமித்யநாத்மநி பு³த்³தி:⁴ ஸ:³ஸாரப³ந்தா⁴ய || 23 ||

ஸர்வவிகல்பஹீந: ஸாத்³தோ⁴ பு³த்³தோ⁴ஹிராமர: ஸாந்த: |

அமல: ஸக்ரு³த்³விபா⁴தஸ்சேதந ஆத்மா க²வத்³வ்யாபீ || 24 ||

ரஸபா²ணீதஸர்கரிகாகு³லக²ண்டா³ விக்ரு³தயோ யதை²வேக்ஷா: |

தத்³வத்³வஸ்தா²பே⁴தா:³ பரமாத்மந்யேவ ப³ஹுரூபா: || 25 ||

விஜ்ஞானாந்தர்யாமிப்ராணவிராட்³தே³ஹஜாதிபிண்டா³ந்தா: |

வ்யவஹாராஸ்தஸ்யாத்மந்யேதே³வஸ்தா²விசேஷா: ஸ்யு: || 26 ||

ரஜ்ஜ்வாம் நாஸ்தி பு⁴ஜங்க:³ ஸர்ப்ப⁴யம் ப⁴வதி ஹேதுநா கேந |

தத்³வத்³த்³வைதவிகல்ப⁴ராந்திரவித்³யா ந ஸத்யமித³ம் || 27 ||

ஏதத்த³ந்த⁴காரம் யத³நாத்மந்யாத்மதா ப்⁴ராந்த்யா |

ந வித³ந்தி வாஸுதே³வம் ஸர்வாத்மாநம் நரா மூடா:⁴ || 28 ||

ப்ராணாத்³யநந்தபே⁴தை³ராத்தமாநம் ஸம்விதத்ய ஜாலமிவ |

ஸ:³ஹரதி வாஸுதே³வ: ஸ்வவிபூ⁴த்யா க்ரீட³மாந இவ || 29 ||

த்ரிபி⁴ரேவ விஸ்வதைஜஸப்ராஜ்ஞௌஸ்தைராதி³மத்⁴யநித⁴நாக்²யை: |

ஜாக்³ரத்³ஸ்வப்நஸுஷுப்தைர்ப்⁴ரமபூ⁴தைஸ்சா²தி³தம் தூர்யம் || 30 ||

மோஹயதீவாத்மாநம் ஸ்வமாயயா த்³வைதரூபயா தே³வ: |

உபலப⁴தே ஸ்வயமேவம் கு³ஹாக்³தம் புருஷமாத்மாநம் || 31 ||

ஜ்வலநாத்³தூ⁴மோத்³க³திபி⁴ர்விவிதா⁴க்ரு³த்திரம்ப³ரே யதா² பா⁴தி |

தத்³வத்³விஷ்ணௌ ஸ்ரு³ஷ்டி: ஸ்வமாயயா த்³வைதவிஸ்தரா பா⁴தி || 32 ||

ஸாந்த இவ மநஸி ஸாந்தே ஹ்ரு³ஷ்டே ஹ்ரு³ஷ்ட இவ மூட⁴ இவ மூடே⁴ |

வ்யவஹாரஸ்தோ² ந புந: பரமார்த²த ஈஸ்வரோ ப⁴வதி || 33 ||

ஜலத⁴ரதூ⁴மோத்³க³திபி⁴ர்மலிநீ³க்ரியதே யதா² ந க³க³நதலம் |
தத்³வத்ப்ரக்ரு³திவிகாரைரபராம்ரு³ஷ்ட: பர: புருஷ: || 34 ||

ஏகஸ்மிந்நபி ச க⁴டே தூ⁴மாதி³மலாவ்ரு³தே ஸேஷா: |
ந ப⁴வதி மலோபேதா யத்³வஜ்ஜீவோ⁵பி தத்³வதி³ஹ || 35 ||

தே³ஹேந்த்³ரியேஷு நியதா: கர்ம கு³ண: குர்வதே ஸ்வபோ⁴கா³ர்த²ம் |
நாஹம் கர்தா ந மமேதி ஜாநத: கர்ம நைவ ப³த்⁴நாதி || 36 ||

அந்யஸரீரேண க்ரு³தம் கர்ம ப⁴வேத்³யேந தே³ஹ உத்பந்ந: |
தத்³வஸ்யம் போ⁴க்தவ்யம் போ⁴கா³தே³வ க்ஷயோ⁵ஸ்ய நிர்தி³ஷ்ட: || [Note 4]
ப்ரா³க்ஜ்ஞாநோத்பத்தி சிதம் யத்கர்ம ஜ்ஞாநஸிகி²ஸிகா²ஸீட⁴ம் |
பீ³ஜமிவ த³ஹநத³க³த⁴ம் ஜந்மஸமர்த²ம் ந தத்³ப⁴வதி || 37 ||

ஜ்ஞாநோத்பத்தேரு³ர்த⁴வம் க்ரியமாணம் கர்ம யத்தத³பி நாம |
ந ஸ்லிஷ்யதி கர்தாரம் புஷ்கரபத்ரம் யதா² வாரி || 38 ||

வாக்³தே³ஹமாநஸைரிஹ கர்மசய: க்ரியத இதி பு³தா⁴:⁴ ப்ராஹு: |
ஏகோ⁵பி நாஹமேஷாம் கர்தா தத்கர்மணம் நாஸ்மி || 39 ||

கர்மப²ஸபீ³ஜநாஸாஜ்ஜந்மவிநாஸோ ந சாத்ர ஸந்தே³ஹ: |
பு³த்³த⁴வைவமபக³ததமா: ஸவிதேவாபா⁴தி பா⁴ரூப: || 40 ||

யத்³வதி³ஷ்காதூலம் பவநோத்³தூ⁴தம் ஹி த³ஸ தி³ஸோ யாதி |
ப்³ரஹ்மணி தத்தவஜ்ஞாநாத்ததை²வ கர்மாணி தத்தவதி: ³ || 41 ||

க்ஷீராது³த்³ரு³தமாஜ்யம் க்ஷிப்தம் யத்³வந்ந பூர்வவத்தஸ்மிந் |
ப்ரக்ரு³திகு³ணேப்⁴யஸ்தத்³வத்ப்ரு³த²க்ரு³தஸ்சேதநோ நாத்மா || 42 ||

கு³ணமயமாயாக³ஹநம் நிர்தூ⁴ய யதா² தம: ஸஹஸ்ரா³:³ஸு: |
பா³ஹ்யாப்⁴யந்ரசாரீ ஸைந்த⁴வக⁴நவத்³ப⁴வேத்புருஷ: || 43 ||

யத்³வத்³தே³ஹோ⁵வயவா ம்ரு³தே³வ தஸ்யா விகாரஜாதாநி |
தத்³வத்ஸ்தா²வரஜங்க³மமத்³வைதம் த³வைதவத்³பா⁴தி || 44 ||

ஏகஸ்மா³க்ஷேத்ரஜ்ஞாத்³ப³ஹவ: க்ஷேத்ரஜ்ஞாதயோ ஜாதா: |
லோஹக³தாதி³வ த³ஹநாத்ஸமந்ததோ விஸ்பு²லிங்க³க³ண: || 45 ||

தே கு³ணஸங்க³தோ³ஷாத்³ப³த்³தா⁴ இவ தா⁴ந்யஜாதய: ஸ்வதுஷை: |

ஜந்ம லப⁴ந்தே தாவத³யாவந்ந ஜ்ஞாநவஹ்நிநா த³க³தா⁴ || 46 ||

த்ரி³கு³ண சைதந்யாத்மநி ஸர்வக³தே⁵வஸ்தி²தே⁵கி²லாதா⁴ரே |
குருதே ஸ்ரு³ஷ்டிமவித்³யா ஸர்வத்ர ஸ்ப்ரு³ஸ்யதே தயா நாத்மா || 47 ||

ரஜ்ஜ்வாம் பு⁴ஜங்க³ஹேது: ப்ரப⁴வவிநாஸௌ யதா² ந ஸ்த: |
ஜக³து³த்பத்திவிநாஸௌ ந ச காரணமஸ்தி தத்³வதி³ஹ || 48 ||

ஜந்மவிநாஸநக³மநாக³மமலஸம்ப்³ந்த⁴வர்ஜிதோ நித்யம் |
ஆகாஸ இவ க⁴டாதி³ஷு ஸர்வாத்மா ஸர்வதோ³பேத: || 49 ||

கர்ம ஸாபா⁴ஸாப⁴ப²லஸுக²து:³கை²ர்யோகோ³ ப⁴வத்யுபாதீ⁴நாம் |
தத்ஸ: ஸர்கா³த³ப³ந்த⁴ஸ்தஸ்கரஸங்கா³த³தஸ்கரவத் || 50 ||

தே³ஹகு³ணகரணகோ³சரஸங்கா³த்புருஷஸ்ய யாவதி³ஹ பா⁴வ: |
தாவந்மாயாபாஸை: ஸ: ஸாரே ப³த³த⁴ இவ பா⁴தி || 51 ||

மாத்ரு³பித்ரு³புத்ரபா³ந்த⁴வத⁴நபோ⁴க³விபா⁴க³ஸம்மூட:⁴ |
ஜந்மஜராமரணமயே சக்ர இவ ப்⁴ராம்யதே ஜந்து: || 52 ||

லோகவ்யவஹாரக்ரு³தாம் ய இஹாவித்³யாமுபாஸதே மூடா:⁴ |
தே ஜந்மமரணத⁴ர்மாணே⁵ந்த⁴ம் தம ஏத்ய கி²த³யந்தே || 53 ||

ஹிமபே²நபு³த³பு³தா³ இவ ஜலஸ்ய தூ⁴மோ யதா² வஹ்நே: |
தத்³வத்ஸவபா⁴வபூ⁴தா மாயைஷா கீ³ர்திதா விஷ்ணே: || 54 ||

ஏவம் த்³வைதவிகல்பாம் ப்⁴ரமஸ்வரூபாம் விமோஹநீ³ம் மாயாம் |
உத்ஸ்ரு³ஜ்ய ஸகலநிஷ்கலமத்³வைதம் பா⁴வயேத்³ப³ரஹம் || 55 ||

யத்³வத்ஸலிலே ஸலிலம் க்ஷீ³ரே க்ஷீ³ரம் ஸமீரணே வாயு: |
தத்³வத்³ப³ரஹ்மணி விமலே பா⁴வந்யா தந்மயத்வமுபயாதி || 56 ||

இத்த²ம் த்³வைதஸமுஹே பா⁴வந்யா ப்³ரஹ்மபூ⁴யமுபயாதே |
கோ மோஹ: க: ஸோக: ஸர்வம் ப்³ரஹ்மாவலோகயத: || 57 ||

விக³தோபாதி: ஸ்ப²டிக: ஸ்வப்ரப⁴யா பா⁴தி நிர்மலோ யத்³வத் |
சித்³த³ப: ஸ்வப்ரப⁴யா ததா² விபா⁴தீ³ஹ நிருபாதி: || 58 ||

கு³ணகரணக³ணஸார்ப்ரா²ணஸ்தந்மாத்ரஜாதிஸுக²து:³கை: || 59 ||
அபராம்ரு³ஷ்டோ வ்யாபீ சித்³ருபோ⁵யம் ஸதா³ விமல: || 59 ||

த்³ரஷ்டா ஸ்ரோதா க்⁴ராதா ஸ்பர்ஸயிதா ரஸயிதா க்³ரஹீதா ச |
தே³ஹீ தே³ஹேந்த்³ரியதீ⁴விவர்ஜித: ஸ்யாந்ந கர்தாஸௌ || 60 ||

ஏகோ நைகத்ராவஸ்தி²தோ⁵ஹமைஸ்வர்யயோக³தோ வ்யாப்த: |
ஆகாஸவத்³கி²லமித³ம் ந கஸ்சித³ப்யத்ர ஸந்தே³ஹ: || 61 ||

ஆத்மைவேத³ம் ஸர்வம் நிஷ்கலஸகலம் யதை³வ பா⁴வயதி |
மோஹக்³ஹநாத்³விமுக்தஸ்ததை³வ பரமேஸ்வரீ⁴பூ⁴த: || 62 ||

யத்³யத்ஸித்³தா⁴ந்தாக³மதர்கேஷு ப்ரப்³ருவந்தி ராகா³ந்தா:⁴ |
அநுமோதா³மஸ்தத்தத்தேஷாம் ஸர்வாத்மவாத்³தி⁴யா || 63 ||

ஸர்வாகாரோ ப⁴க³வாநுபாஸ்யதே யேந யேந பா⁴வேந |
தம் தம் பா⁴வம் பூ⁴த்வா சிந்தாமணிவத்ஸமப்⁴யேதி || 64 ||

நாராயணமாத்மாநம் ஜ்ஞாத்வா ஸர்க³ஸ்தி²திப்ரஸயஹேதும் |
ஸர்வஜ்ஞ: ஸர்வக³த: ஸர்வ: ஸர்வேஸ்வரோ ப⁴வதி || 65 ||

ஆத்மஜ்ஞஸ்தரதி ஸாசம் யஸ்மாத்³வித்³வாந்பி³பே⁴தி ந குதஸ்சித் |
ம்ரு³த்யோரபி மரணப⁴யம் ந ப⁴வத்யந்யத்குதஸ்தஸ்ய || 66 ||

க்ஷயவ்ரு³த்³தி⁴வத்⁴யகா⁴தகப்³ந்த⁴நமோக்ஷர்விவர்ஜிதம் நித்யம் |
பரமார்த²தத்தவமேதத்³யத்³தோ⁵ந்யத்தத்³ந்ரு³தம் ஸர்வம் || 67 ||

ஏவம் ப்ரக்ரு³தீம் புருஷம் விஜ்ஞாய நிரஸ்தகல்பநாஜால: |
ஆத்மாராம: ப்ரஸமம் ஸமாஸ்தி²த: கேவலீ⁴வதி || 68 ||

நலகத்³லிவேணுவாண நஸ்யந்தி யதா² க²புஷ்பமாஸாத்³ய |
தத்³வத்ஸவபா⁴வபூ⁴தா: ஸ்வபா⁴வதாம் ப்ராப்ய நஸ்யந்தி || 69 ||

பி⁴ந்நே⁵ஜ்ஞாநக்³ரந்தென² சி²ந்நே ஸ: ஸ்யக³ணே⁵ஸா⁴பே⁴ க்ஷணே |
த³க்³தே⁴ ச ஜ்நம்பீ³ஜே பரமாத்மாநம் ஹரிம் யாதி || 70 ||

மோக்ஷஸ்ய நைவ கிஞ்சித்³தா⁴மாஸ்தி ந சாபி க³மநமந்யத்ர |
அஜ்ஞாநமயக்³ரந்தே²ர்பே⁴தோ³ யஸ்தம் விது³ர்மோக்ஷம் || 71 ||

பு³த்³த்⁴வைவமஸத்யமித³ம் விஷ்ணோர்மாயாத்மகம் ஜக³த்³ரூபம் |
விக³த்³வந்த்³வோபாதி⁴கபோ⁴கா³ஸங்கோ³ ப⁴வேச்சா²ந்த: || 72 ||

பு³த்³த்⁴வா விப⁴க்தாம் ப்ரக்ரு³தீம் புருஷ: ஸ: ஸாரமத்⁴யகோ³ ப⁴வதி |
நிர்முக்த: ஸர்வகர்மபி⁴ரம்பு³ஜபத்ரம் யதா² ஸலில: || 73 ||

த்யக்த்வா ஸர்வவிகல்பாநாத்மஸ்த²ம் நிஸ்ஸலம் மந: க்ரு³த்வா |
த³க்³தே⁴ந்த⁴ந இவ வஹ்நி: ஸர்வஸ்யாத்மா ப⁴வேச்சா²ந்த: || 74 || [Note 5]

அஸ்நந்யத்³வா தத்³வா ஸம்வீதோ யேநகேநசிச்சா²ந்த: |
யத்ர க்வசந ச ஸாயீ விமுச்சயதே ஸர்வபூ⁴தாத்மா || 75 ||

ஹயமேத⁴ஸஹஸ்ராண்யப்யத² குருதே ப்³ரஹ்மகா⁴தலக்ஷாணி |
பரமார்த²விந்ந புண்யைர்ந ச பாபை: ஸ்ப்ரு³ஸ்யதே விமல: || 76 ||

மத³கோபஹர்ஷமத்ஸரவிஷாத³ப⁴யபருஷவர்ஜ்யவாக்³பு³த்தி: |
நி:ஸ்தோத்ரவஷ்ட்காரோ ஜட³வத்³விசரேத³கா³த⁴மதி: || 77 ||

உத்பத்திநாஸவர்ஜிதமேவம் பரமார்த²முபலப்⁴ய |
க்ரு³தக்ரு³த்யஸப²லஜந்மா ஸர்வக³தஸ்திஷ்ட²தி யதே²ஷ்டம் || 78 ||

வ்யாபிநமபி⁴ந்நமித்த²ம் ஸர்வாத்மாநம் விதூ⁴தநாநாத்வம் |
நிருபமபரமாநந்த³ம் யோ வேத³ஸ தந்மயோ ப⁴வதி || 79 ||

தீர்தே²ஸ்வபசக்³ரு³ஹே வா நஷ்டஸம்ரு³திரபி பரித்யஜந்தே³ஹம் |
ஜ்ஞாநஸமகாலமுத்த: கைவல்யம் யாதி ஹதஸோக: || 80 ||

புண்யாய தீர்த²ஸேவா நிரயாய ஸ்வபசஸத³நநித⁴நக³தி: |
புண்யாபுண்யகலங்கஸ்பர்ஸாபா⁴வே து கிம் தேந || 81 ||

வ்ரு³க்ஷாக்³ராச்ச்யுதபாதோ³ யத்³வத்³நிச்ச²ந்நர: க்ஷிதௌ பததி |
தத்³வத்³கு³ணபுருஷஜ்ஞோ⁵நிச்ச²ந்நபி கேவலீ⁴வதி || 82 ||

பரமார்த²மார்க்³ஸாத⁴நமாரப்⁴யாப்ராப்ய யோக³மபி நாம |
ஸூரலோகபோ⁴க³போ⁴க³ முதி³தமநா மோத்³தே ஸூசிரம் || 83 ||

விஷயேஷு ஸார்வபௌ⁴ம: ஸர்வஜநை: பூஜ்யதே யதா²ராஜா |
ப⁴வநேஷு ஸர்வதே³வையோக³ப்⁴ரஷ்டஸ்ததா² பூஜ்ய: || 84 ||

மஹதா காலேந மஹாந்மாநுஷ்யம் ப்ராப்ய யோக³மப்⁴யஸ்ய |
ப்ராப்நோதி தி³வ்யமம்ரு³தம் யத்தத்³பரமம் பத³ம் விஷ்ணே: || 85 ||

ஓ

வேதா³ந்தஸாஸ்த்ரமகி²லம் விலோக்யாதி³சேஷோ ஜக³தா³தா⁴ர: |
ஆர்யாபஞ்சாஸீத்யா ப³ப³ந்த⁴ பரமார்த²ஸாரமித³ம் || [Note 6]

இதி ப⁴க³வதா³தி³ஸேஷப்ரணீதம் பரமார்த²ஸாரம் ஸம்பூர்ணம் ||

Encoded and proofread by Suryansu Ray suryansuray at yahoo.com
Encoder preferred the use of ardhachandrabindu e.g. ு̣ for correct
pronunciation of the nasal for the special consonants following it.
Normally it is provided with a simple anusvAra ஸம், overdot.

On ParamArthasAra of AdisheSha

The paramArthasAra of AdisheSha is one of the earliest prakaraNa works with the advaita mode of explaining the incomprehensible. Since it originally contained 85 verses composed in the AryA metre, it is alternatively called the AryApa ncAshIti. From the text it becomes clear that sheSha was a devotee of the Lord viShNu.

This paramArthasAra is older than sha Nkara's advaita bhAShyas at least by 300 years. Pata njali of the yogasUtra fame is regarded as an incarnation of AdisheSha, and hence paramArthasAra of AdisheSha was published in the journal paNDit as the AryApa ncAshIti of pata njali. Indian sages saw life in eternal continuity and they totally disregarded any historical references to their identities and compositions. In any case, it is now certain that this prakaraNa of sheSha is much older than a similar advaita prakaraNa called the gauDapAdakArikA of 5th century AD.

An old palm-leaf manuscript, possibly the oldest, of the paramArthasAra of AdisheSha is kept in the library of the Travancore palace in Kerala, India. It contains a commentary by rAghavAnanda, who lived in the 4th century. Another palm-leaf manuscript was later found among the personal collections of a Brahmin in Kanyakumari of Tamil Nadu, India. As usual, many interpolations could be isolated from the original 85 verses.

It is surprising that only 85 beautifully composed verses could explain the illusory nature of this material world. Separately and eternally existing

matter and consciousness, and multiplicity of souls, — which is the main contention of the theory of duality, — has been successfully demolished by AdisheSha by his inimitable style and examples. Somehow this work on advaita became obscure and the bhagavadGItA, which is based on duality, became popular.

In the 11th century, abhinavagupta, the famous Kashmiri devotee of the Lord shiva, wrote a revised version of the paramArthasAra. He slightly modified most of the verses of sheSha and added a few more to clarify the difficult advaita outlook. From his remarks it is realized that the paramArthasAra had been elevated by his time to the level of a shruti. Abhinavagupta's work spins around the Lord shiva, is taught in the universities world over, and is readily available.

Chandas (Metre) used in AdisheSha's paramArthasAra :

AdisheSha uses various forms of the metre called AryA. It is a mAttrA metre, where instead of observing the lengths of the syllables with precise positions in a verse, one should count the total number of mAttrAs in every 4th part of a verse. A mAttrA means magnitude, weight, value, mark, etc. In Itrans notation, the vowels a, i, u, Ri, LLi are short vowels; the vowels A, I, U, RRI, LLI, e, ai, o, au are long vowels. A short vowel counts one mAttrA, a long vowel counts two mAttrAs. If a vowel is followed by a saMyoga (a combination of two or more consonants), that vowel counts two mAttrAs. A vowel followed by an anusvAra or a visarga counts two mAttrAs. At the ends of both the lines of a verse, a short vowel may count two mAttrAs, if necessary for the sake of the metre. Each verse contains two lines. Each line is divided into two parts. Hence each verse is divided into four parts. In the AryA metre the numbers of mAttrAs in the four parts of a verse are : 12, 18 ; 12, 15 respectively. The two other forms of AryA metre employed in the paramArthasAra are gIti AryA and upagIti AryA. The following is the mAttrA counts for all these three variations of AryA metre:

1. AryA metre : 12, 18 . 12, 15 ..
2. gIti AryA metre : 12, 18 . 12, 18 ..
3. upagIti AryA metre : 12, 15 . 12, 15 ..

Examples of these metres from AdisheSha's paramArthasAra :

AryA : Break Verse 16 as follows, where numbers are mAtRAs for the vowel :

gac [2] Cha [1] ti [1] gac [2] Cha [1] ti [1] sa [1] li [1] le [2] = 12

di [1] na [1] ka [1] ra [1] bim [2] baM [2] sthi [1] te [2] sthi [1] tiM [2] yA
[2] ti [2] = 18

an [2] taH [2] ka [1] ra [1] Ne [2] gac [2] Cha [1] ti [1] = 12

gac [2] Chat [2] yAt [2] mA [2] pi [1] tad [2] va [1] di [1] ha [2] = 15

gitI AryA : Break Verse 32 as follows from AdisheSha's paramArthasAra :

jva [1] la [1] nAd [2] dhU [2] mod [2] ga [1] ti [1] bhir [2] = 12

vi [1] vi [1] dhA [2] kRi [1] ti [1] ram [2] ba [1] re [2] ya [1] thA [2] bhA
[2] ti [2] = 18

tad [2] vad [2] viSh [2] Nau [2] sRiSh [2] TiH [2] = 12

sva [1] mA [2] ya [1] yAd [2] vai [2] ta [1] vis [2] ta [1] rA [2] bhA [2] ti [2]
= 18

upagIti AryA : Break Verse 35 as follows from AdisheSha's paramArthasAra :

e [2] kas [2] min [2] na [1] pi [1] ca [1] gha [1] Te [2] = 12

dhU [2] mA [2] di [1] ma [1] lA [2] vRi [1] te [2] she [2] ShAH [2] = 15

na [1] bha [1] van [2] ti [1] ma [1] lo [2] pe [2] tA [2] = 12

yad [2] vaj [2] jI [2] vo [2] pi [1] tad [2] va [1] di [1] ha [2] = 15

Six of the verses of the paramArthasAra are maked for Notes, which are as follows:

NOTES : [By Dr. L. Sulochana Devi]

1. This verse is available only in the palm-leaf manuscript found from the Travancore Palace. Various editions in different scripts published since 1888 except one issued from Varanasi have excluded this verse. This verse would have been composed by some later scholar devoutly providing the work with an auspicious invocation.
2. This is also considered to be a later addition. The manuscript from the Travancore Palace contains this verse. But abhinavagupta's paramArthasAra which adopts sheSha's work for providing a presentation of the pratyAbhij na system

does not have a parallel verse.

3. This verse is included in a version of paramArthasAra published as AryApa ncAshIti of pata njali in the journal Pandit vol. 5. But the manuscript from the Travancore Palacae does not have this verse. Abhinavagupta's work contains a corresponding verse.

4. This is the thirty-eighth verse in the manuscript from the Travancore Palace and is found in most versions of the work. It deals with prArabdhā and sa ncita karma. But the thirty-seventh verse dealing with deeds prior to the awakening of knowledge covers these aspects also and so this verse is to be considered an intrpolation. Some orthodox advaitins must have introduced this verse to make an exception in favour of prArabdhā. Abhinavagupta's work has no parallel to this verse.

5. This verse is found only in the version published in the journal Pandit.

6. This is the eighty-sixth verse in the edition published in the journal Pandit, which uses the title AryApa ncAshIti for this work. It should contain only eighty-five verses. This verse could have been composed by some devout follower who tried to invest the original author with mythological splendour suggested by the name sheSha.

Typed by Dr. Suryansu Ray at New Delhi, India in August, 2007

Paramarthasara by Adishesha

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

